

Τράπεζα Θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17967

Θέμα 54^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 49-68**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. Οἴμοι· φρόνησον, ᾧ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ᾧψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
αὐτοκτονοῦντε τῷ τάλαιπάρῳ μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.
Νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νῶ λειμιμένα σκόπει
ὄσω κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία 60
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
Ἄλλ' ἐννοεῖν χρή τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι
ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα·
ἔπειτα δ' οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα. 65
Ἐγὼ μὲν οὔν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Οἴμοι· φρόνησον ... ἐπαλλήλοιν χεροῖν.****(Μονάδες 30)**

Αλίμονο· σκέψου, αδελφή μου, πόσο μας χάθηκε ο πατέρας μας μισητός και ντροπιασμένος για τα αμαρτήματα που μόνος του έφερε στο φως, αφού χτύπησε

δυνατά ο ίδιος τα δυο του μάτια με το ίδιο του το χέρι· έπειτα η μάνα και γυναίκα (του), διπλό όνομα, με πλεκτή θηλιά πεθαίνει ντροπιασμένη· τρίτο κακό, τα δυο μας αδέρφια, που αλληλοσκοτώθηκαν οι δυστυχημένοι μέσα σε μια μέρα (μέσα στην ίδια μέρα) βρήκαν αμοιβαίο θάνατο με τα χέρια που σήκωσαν ο ένας εναντίον του άλλου.

2. Να περιγράψετε τις καινοτομίες του Θέσπη που οδήγησαν από τον διθύραμβο στην τραγωδία.

(Μονάδες 10)

Το μεγάλο βήμα από τον διθύραμβο στην τραγωδία έγινε στην Αττική. Ο Αρίων είχε παρουσιάσει βέβαια τον εξάρχοντα του διθύραμβου, αλλά δεν του είχε δώσει ανεξάρτητο ρόλο από τον χορό. Σ' αυτήν την καινοτομία προχώρησε ο Θέσπης στα μέσα του 6^{ου} αι. π.Χ. Σύμφωνα με έμμεσες πληροφορίες (αγγειογραφίες και κάποια μαρτυρία που αποδίδεται στον Αριστοτέλη), ο Θέσπης ξεχώρισε οριστικά τον εξάρχοντα (πρωτοτραγουδιστή - υποκριτή) από την ομάδα - χορό. Αυτόν τον εξάρχοντα-υποκριτή τον ταύτισε πλέον με το πρόσωπο που υποδύοταν. Αλλά και οι λόγοι του υποκριτή, στον διάλογό του με τον χορό, ήταν σίχοι που απαγγέλλονταν και δεν ήταν όμοιοι με εκείνους της μελωδίας του χορού. Οι σίχοι αυτοί αποτέλεσαν τα πρώτα θεατρικά στοιχεία, γιατί με την παρεμβολή τους ανάμεσα στα χορικά κομμάτια διευκόλυναν την παρουσίαση του μύθου, μέσα από διάλογο και αφήγηση.

3. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη), απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>φρονῶ</i>		
<i>σκοπῶ</i>		
<i>μάχομαι</i>		
<i>ἄρχω</i>		
<i>ἀκούω</i>		

(Μονάδες 10)

φρονῶ → φρόνηση, περιφρονητικός
σκοπῶ → ανασκόπηση, απερίσκεπτος

μάχομαι → διαμάχη, ακαταμάχητος
ἄρχω → απαρχή, υπαρκτός
ἀκούω → υπήκοος, ξακουστός

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος